

A Qualitative Research on Private Schools' Principals' Expectations on Teacher Training

Özgür ERAKKUŞ¹, Muhammet Tarık BAŞÖREN², Olaulowa ABİMBOLA³

Received: 26 May 2016, Accepted: 25 November 2016

ABSTRACT

Teachers who graduated from teacher training institutions, private schools are one of the potential areas of study. In this study, it is aimed to learn the expectations of private school management from pre-service and in service teachers. Qualitative methods were used in the research. The universe of the study group received some principals of private schools which are located in Bursa. Private school principals from Bursa's Nilüfer, Mudanya; Osmangazi and Yıldırım district are interviewed. With this study, the following conclusions were reached: Private school principals expect teachers to act as a model, do guidance to the students, recognize the developmental features of the students, do in-class and extra-curricular activities, to have required knowledge and qualities. Also, principals draws attention to the problems in fulfilling the requirements of willingness, profession love. Pre-service period is desirable to gain this awareness. Teacher training institutions must also meet these expectations. Teacher training institutions had better consider the needs of the present and the future to do the planning. Program should be regulated according to expectations of private schools and needs into account as well as public schools.

Keywords: Education Faculty, Teacher Training, Private School, Teacher Profession

EXTENDED ABSTRACT

Purpose and Significance

Teacher training is an education having specific characteristics. Teachers also influence other components of community. Therefore, acquirements required in teachers are quite a lot as different from other occupational groups. Teaching profession is described in The National Education Basic Law, under the law no: 14.6.1973, 1739 as following:

“Teaching is a specialized profession that undertake educational works of the state and related administrative duties to this. Teachers are in charge of fulfilling these duties proper to the aims and fundamentals of the Turkish National Education. Preparation for teaching profession is realised by general knowledge, specific field information and pedagogical information. It is essential that prospective teachers, no matter at which level they are, must be ensured to have higher education to gain the qualities above. This education is arranged as pre-bachelor’s level, bachelor’s level and post bachelor’s level and allowing lateral and vertical transfers among themselves.” The law assigns the higher education institutions to train the teachers. At this point, the qualifications of the institutions which train the teachers are also examined. One of the possible stations of the prospective teachers graduated from the institutions training teachers is also private schools. So, the question of ‘What are the expectations of the private schools’ administrators from the prospective teachers trained by the teacher training institutions?’ constituted the aim of this research. Social upheaval affected also families, and the relations between children and parents were damaged. Besides this, mass mediums and consumption society agents affect the attitude of the students towards the schools negatively. This made the counselling role of the teachers as important as their teaching role. And the parents who think their children may be overbeared or their special conditions may not be taken into consideration, prefer private schools. Private schools are also preferred because they do full-time schooling and when both parents work.

¹Assist. Prof. Dr., Atatürk University, Faculty Of Social Sciences And Humanities, ozgur.erakkus@atauni.edu.tr

²Phd. Student, Osmangazi University, Institute of Educational Sciences mtbasoren@gmail.com

³Phd. Student, Uludağ University, Institute of Social Sciences olabolasuperstar@hotmail.com

One of the reasons for parents' preferring private schools is teaching staff. Private schools assign teachers by choosing. They put the teachers they assigned through in service training constantly. And this provide the teachers with possibilities to renew themselves constantly. The contracts at private schools are landed yearly, and the contract of the teacher who doesn't present the expected performance is not renewed. And this situation forces the teachers to improve themselves. But the private school administrators say that prospective teachers don't train properly to changing characteristics of students, new teaching methodology and qualifications expected by schools, so they meet the deficit via in-service training studies.

Methods

At present study, qualitative method is used. The design of the study is a survey. The data obtained through interviews was evaluated by descriptive analysis method. The participants of the study were the administrators of some private schools in Bursa. The schools were chosen by random method. As the principals or vice principals of the private schools, six from the county of Nilufer, three from the county of Mudanya, one from the county of Osmangazi and one from the county of Yıldırım, eleven administrators in total participated the study.

Results

These results were obtained by this study: teachers are expected to be role models. There are some problems with regard to willingness in loving their profession and meeting the requirements of the profession. During the bachelor's level, they should be raised with this consciousness. Giving the relevant population only information is not found sufficient. The characteristics of different settlement places need to be known during the pre-service period. It is necessary for teachers to learn about teaching methods better and practice more before service. The runners of the sector expect the university staff to follow the developments occurring at schools and update their scheme according to them. Further information is needed for progress and education of people at every age as part of lifelong learning. There is a need for knowing different educational approaches. Guidance services and extracurricular activities are considered important by all schools and the readiness level of teachers is not found sufficient.

Discussion and Conclusions

The teaching staff who lecture at higher education institutions where teachers are trained should know about the syllabus consisting of compulsory and optional subjects. They should follow the developments in National Education system. The lecturers should know about the applications in the sector at least as general knowledge by contacting the authorities of state and private schools. The syllabus of higher education institutions should be regulated according the expectations and needs of private schools as well as state schools.

Özel Öğretim Kurumları Yöneticilerinin Öğretmen Eğitiminden Beklentileri Üzerine Nitel Bir Araştırma

Özgür ERAKKUŞ¹, Muhammet Tarık BAŞÖREN², Olaulowa ABİMBOLA³

Başvuru Tarihi: 26 Mayıs 2016, **Kabul Tarihi:** 25 Kasım 2016

ÖZET

Öğretmen yetiştiren kurumlardan mezun olan öğretmen adaylarının potansiyel çalışma alanlarından biri de özel okullardır. Bu çalışmada özel okul yöneticilerinin öğretmen yetiştiren kurumlarda yetişen öğretmen adaylarından beklentilerinin neler olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada nitel yöntem ve tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun alındığı evreni Bursa'da bulunan bazı özel öğretim kurumlarının yöneticileri oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında Bursa ili Nilüfer, Mudanya, Osmangazi, Yıldırım ilçelerinde bulunan bazı özel okulların yöneticileriyle görüşülmüştür. Bu araştırma ile şu sonuçlara ulaşılmıştır: Özel okul yöneticileri öğretmenlerden rol model olmasını, öğrenciye rehberlik yapmasını, öğrencilerin gelişim özelliklerini tanınmasını, ders içi ve ders dışı etkinlikler yapmasını, çağın gerektirdiği bilgi ve görgüye sahip olmasını beklemektedir. Ayrıca mesleğini sevmeye ve mesleğin gereklerini yerine getirmede isteklilik konusunda da sorunların olduğu dikkati çekmektedir. Lisans döneminde bu bilincin kazandırılması arzu edilmektedir. Öğretmen yetiştiren kurumlar bu beklentileri de karşılamalıdır. Öğretmen yetiştiren kurumlar hem bugünün hem de geleceğin ihtiyaçlarını göz önüne alarak planlama yapmalı, programını resmi okullar kadar özel okulların da beklenti ve ihtiyaçlarını dikkate alarak düzenlemelidir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakültesi, Öğretmen Eğitimi, Özel Okul, Öğretmenlik Mesleği

1. Giriş

Öğretmen yetiştirme, kendine has özellikleri olan bir eğitimidir. Öğretmenler toplumun diğer unsurlarını da etkilemektedir. Bu bakımdan diğer meslek gruplarından farklı olarak öğretmenlerden istenen kazanımlar oldukça çoktur. Öğretmenlik mesleği, Milli Eğitim Temel Kanununda 43. Maddesinde şöyle tanımlanmaktadır:

Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğrenim lisans öncesi, lisans ve lisansüstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkân verecek biçimde düzenlenir. (14.6.1973 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu).

Bu hükümlerle öğretmen adaylarının yetiştirilmesindeki ölçütler kanunlarla belirlenmiştir. Öğretmen yetiştiren fakülteler lise sonrası 4 yıllık (8 yarıyıllık) lisans programı eğitimini almaktadır. Bu süre hazırlık sınıfıyla veya formasyon dersleriyle uzayabilmektedir. Toplumsal gelişim ve değişim eğitimi de etkilemektedir. Eğitim artık yaşam boyu devam eden bir süreç olarak düşünülmektedir. Eğitim ortamlarının öğrencinin özellikleri ve ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmesi gerekmektedir. Yeni ihtiyaçlara göre öğretmen adayları yetiştirilmelidir. Öğretmenler de kendilerini yenilemek durumundadırlar. Öğretmen, hayat boyu öğrenci olma konumundadır. Öğretmen bilgiyi sunma ve ona ulaşma konusunda öğrenciye rehberlik etmelidir (Numanoğlu, 1999). Bu noktada, genel ve mesleki eğitime öğretmen yetiştiren kurumların nitelikleri de sorgulanmaktadır. Özel okul yöneticileri de değişen öğrenci niteliklerine, yeni öğretim yöntemlerine, okulun istediği özelliklere uygun öğretmen adaylarının yetişmediğini, hizmet içi eğitim çalışmalarıyla açığı kapattıklarını belirtmektedir. Öğrencilerin yetkinlik düzeyini artırmak için nitelikli öğretmen yetiştirmek gereklidir. Nitelikli öğretmenler eğitmek için öğretmen eğitiminde kalıcı çözümler sağlayacak stratejilerin belirlenmesi gerekmektedir (İşlek ve Başkan, 2014).

¹Yrd.Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi, Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi, ozgur.erakkuş@atauni.edu.tr

² Doktora Öğrencisi, Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, mtbasoren@gmail.com

³ Doktora Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, olabolastar@hotmail.com

Eğitim nitelikli insan yetiştirmede kişilik ve karakterin gelişiminde önemli rol oynadığı için okul çağına gelen çocuğu olan ebeveynler, çocuklarının iyi eğitim alabileceği okul arayışı içerisinde girmektedirler. Ebeveynler açısından özel okullar alternatif olarak görülmektedir. Diğer sektörlerde olduğu gibi eğitim sektöründe de ilerleme ve gelişme görülmektedir. Bu ilerleme ve gelişmeler beraberinde nitelikli insan gereksinimini doğurmaktadır. İnsanın yetişmesi, benlik ve özelliklerinin şekillenmesi eğitim ile olabilmektedir. Bundan dolayı bireyler içinde büyüdüğü eğitim ortamının ürünü olarak gelişmektedir ve bu durum eğitim kalitesinin önemini bir kat daha artırmaktadır (Gülcehal, 2012: 32).

Ülkemizin özel sektörün eğitimdeki oranı dünyada meydana gelen değişimlere bağlı olarak artmaktadır. Türkiye'deki özel okullar ebeveynler ve öğrenciler tarafından tercih edilebilmek için reklâm, tanıtım, pazarlama, halkla ilişkiler gibi süreçleri etkili kullanmaya çalışmaktadırlar (Parlar, 2006: 1) ancak vaat ettiklerini yerine getiremeyen okullar belli bir süre sonra daha az tercih edilmekte ve diğer özel okullara nakil artmaktadır.

Özel okullar 8.2.2007 ve 5580 Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve 20.03.2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği esasları çerçevesinde açılıp işletilmektedir. Teknoloji ve haberleşmede meydana gelen ilerlemeler velilerin, paydaş olarak arzu ve beklentilerinde artış görülmektedir. Velilerin arzu ve taleplerini yerine getiren veya getirmeye niyetli olan okullar, işleyişlerinde farklı yöntem ve teknikler ortaya koymaktadır (Parlar, 2006: 42). Özel okullar işletme mantığıyla yönetildiğinden, gelişmelere ayak uydurma, nitelikli hizmet ortaya koyma, öğrenci-veli (dış müşteri) memnuniyetini temin etme, çabuk karar alma, nitelikli personel bulundurma gibi farklı işletmecilik koşullarını etkili şekilde sağlamaya çalışmaktadırlar (Demirci, Taşkın ve Yuca 2006: 1).

Velilerin neden özel okulu tercih ettiği ve tercihini etkileyen unsurlar ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Parlar (2006), özel okul tercihlerinde velilerin beklentilerini şu şekilde sıralamaktadır: Öğretmenlerin meslekî yeterlilikleri, okulun yabancı dil öğretim durumu, öğrencilerin karakter gelişmelerine yönelik olanaklar, öğrencilerin akademik anlamda başarılı olması, okulun temizliği, okul ortamının güvenilir olması, velilerle düzenli irtibat kurma, teknoloji kullanımı (Parlar, 2006).

Akhan (2009) velilerin özel okulları tercih nedenlerini araştırmaktadır. Buna göre, yabancı dil öğrenme imkânı sunması, sınıf mevcutlarının az olması, öğretmen kadrosunun seçilerek alınması, tam gün eğitim verilmesi, bilgisayar eğitimi, düzenli beslenme, okulun fiziki imkânlarının zengin ve çeşitli olması, psikolojik danışmanın olması, tam gün çalışan sağlık görevlilerinin ve servis imkânlarının iyi olmasıdır (Akhan, 2009).

Nohutçu çalışmasında özel okulların özelliklerini şu şekilde sıralamıştır: Nitelikli öğretim kadrosu, öğrenci kişilik hizmetleri, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler, maddi boyutlar, servis ve beslenme hizmetleri, okulun bilgisayar olanakları, yabancı dil öğretilmesi, öğrenci ve veliler ile diyalog halinde olunması, öğrencilere değer verilmesi, okulun maddi imkanları, öğrenciye vizyon kazandırması ve okulun kamuoyundaki imajıdır (Nohutçu, 1999).

Günümüzde eğitimden beklentiler değişmektedir. Eğitimli bireylerin akademik becerilere sahip olmasına ilave olarak insanlarla düzgün bir şekilde diyalog kurabilen, tek başına ya da toplu olarak iş yapma kabiliyeti olan, çözümlene yapabilen, üretken, farklı aktivitelerde yer alan bireyler olması beklenmektedir (Erakkuş, 2002). Toplumsal değişim aileleri de etkilemiş, anne-baba ve çocuk arasındaki ilişkiler sorunlu hale gelmiştir. Bunun yanında kitle iletişim araçları, tüketim toplumu unsurları öğrencilerin okula karşı tutumlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Öğretmenin bilgi verme rolü kadar rehberlik rolüne de önem katmıştır. Kamuya ait okullarda çocuklarının ezileceğini, özel durumlarının dikkate alınmayacağını düşünen veliler de özel okulları tercih etmektedir. Anne ve babanın her ikisinin de çalışması, özel okulların tam gün eğitim yapması sebebiyle de özel okullar tercih edilebilmektedir.

Velilerin özel okulu tercih etmelerinin sebeplerinden bir tanesi de öğretim kadrosudur. Özel okullar öğretmenlerini seçerek almaktadır. Almış olduğu öğretmenleri sürekli hizmet içi eğitime tabi tutmaktadır. Bu da öğretmenlerin sürekli kendilerini yenilemelerine olanak sağlamaktadır. Özel okullarda sözleşmeler yıllık yapılmakta, gerekli performansı göstermeyen öğretmenin sözleşmesi yenilenmemektedir. Bu durum da öğretmeni, hizmet öncesi ve hizmet sonrasında kendini geliştirmeye zorlamaktadır. Toplumsal değişim de hem okulun hem de öğretmenlerin sürekli kendilerini yenilemelerini gerektirmektedir. Öğretmenin baskın olduğu bir sistemden öğrencinin aktif olarak öğrenme sürecine dâhil olduğu ve öğretmenin daha çok yönlendirici özelliğinin olduğu bir sistem gereklidir. Müfredat sisteminin

içeriğinden ziyade onu etkili kullanması gereken öğretmenler oldukça önemlidir (Arslan ve Özpinar, 2008: 39). Branş becerilerinin yanı sıra becerilerin öğretilmesi konusunda da öğretmenlerin bilgi sahibi olması gerekmektedir. Öğretmen, sınıf içinde olduğu kadar dış çevreyle de uyumlu olmalı ve öğrencilerin öğrenmede yaşadıkları sorunları gidermeye çaba göstermelidir (Işık, Çiltaş ve Baş 2010). Çetin (2001), Milli Eğitim Dergisi'nde yayınlanan "İdeal Öğretmen Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmasında ideal öğretmeni tarif etmektedir. Buna göre, öğrencilerine ders çalışma alışkanlığını öğretebilen, branş becerilerinde eksik olmayan, öğrencisini iyi tahlil eden, bireysel öğrenci farklılıklarına önem veren ve farklı öğrenme yöntemlerini bilen öğretmen ideal bir öğretmendir (Çetin, 2001).

Eğitim kalitesinin artmasında en önemli öge "öğretmen" olarak belirtilmektedir. Öğretmenlerin branş ve formasyon konusundaki durumları, etkili öğretmenlikte gerekli görülmektedir. Farklı bir deyişle, eğitim kurumlarındaki yöneticilerin de eğitim kalitesinin artırılmasındaki payları oldukça fazladır (Gülcemal,2012). Kahramanoğlu'nun 2010 yılında öğretmenlerle yaptığı çalışmasında öğretmenlerin çoğunluğunun, lisans döneminde öğretmenlik mesleğine yönelik alınan derslerin mevcut okul türlerine hitap etmediğini, alınan derslerin uygulamada yeterli kalmadığını ve uygulamada çeşitli sorunlar yaşadıklarını ifade etmektedir. Farklı eğitim sistemlerini incelediğinde öğretmenlerin göreve başlamadan önce ve görevleri esnasında gerekli eğitimleri almalıdır (Işık, Çiltaş ve Baş 2010). Buna rağmen öğretmenlik mesleğinde kalitenin artırılmasını engelleyen bazı unsurlar bulunmaktadır. Bu bağlamda Uzun, Paliç ve Akdeniz (2013), Rize'de görev yapan öğretmenlerle dikkate değer bir araştırma yapmaktadır. Öğretmenlerden kendilerini geliştirmeleri, yeniliklere açık olmaları, formasyon ve sınıf yönetimi konusunda yeterli donanıma sahip olmaları beklenmektedir (Uzun, Paliç ve Akdeniz 2013). Öte yandan sadece diplomaya, kurslara, hizmet içi eğitimlere dayalı eğitimin yanında uygulamadaki eksiklerin de öğretmen kalitesini artırmada engel teşkil ettiğini Aksoy ve Gözütok'un Amerika Birleşik Devletleri, Finlandiya, Singapur ve Türkiye'de Öğretmen Eğitimindeki Dönüşümler adlı çalışmasında şu cümlelerle görmekteyiz: Sadece belge almaya dayalı çalışmalar öğretmenlere ciddi katkı sağlamaktan çok uzaktır (Aksoy ve Gözütok, 2014).

Öğretmenlik eğitim programlarının geliştirilmesinde fakültelerin öğretim elemanları da çok büyük önem arz etmektedir. Nitekim Kösterelioğlu ve arkadaşlarının 2014 yılında yaptığı Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi mezun öğretmen adaylarına yönelik yaptığı çalışmada lisans programındaki dersleri yürüten öğretim elemanlarının dersin hedeflerine uygun yeterliklerin gelişmesinde sorumluluk taşımalarının gereği üzerinde durmuştur (Kösterelioğlu ve ark, 2014). Bununla birlikte öğretmen yetiştirmede farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması gerektiği, modern çağın gereklerini bilen ve yerine getirebilen öğretim elemanlarından ders alınması da öğretmen kalitesinin artmasında etkili olacaktır. Bu doğrultuda Kazu ve Eroğlu'nun 2013 yılında Elazığ Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi öğrencileriyle yaptığı çalışmada şu sonuca ulaşılmıştır: Öğretmen adayları dersin işlenmesine yönelik çalışmalar beklemektedir (Kazu ve Eroğlu,2014)

1.1. Araştırmanın Amacı

Öğretmen yetiştiren kurumlardan mezun olan öğretmen adaylarının potansiyel çalışma alanlarından biri de özel okullardır. Bu amaçla "özel okul yöneticilerinin öğretmen yetiştiren kurumlarda yetişecek öğretmen adaylarından beklentileri nelerdir?" sorusu bu araştırmanın amacını oluşturmuştur. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap bulunmaya çalışılmıştır.

- Özel okul yöneticilerinin, öğretmen/öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimle ilgili gördüğü eksiklikler nelerdir?
- Özel okul yöneticilerinin, öğretmen/öğretmen adaylarında beklediği nitelikler nelerdir?

2. Yöntem

Araştırmada nitel yöntem kullanılmaktadır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı algıların ve olayların gerçek ortamda ortaya konmasına yönelik bir araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2001). Nitel durum çalışmalarının en önemli özelliği farklı durumların detaylı bir şekilde araştırılmasıdır. Bir durum ile ilgili faktörler bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve olayları nasıl etkilediği ve olaylardan etkilenme durumları incelenir.

Araştırmanın deseni bir tarama çalışmasıdır. Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Betimsel analizde amaçlanan, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış şekilde okuyuculara sunmaktır. Ulaşılan veriler önce sistematik ve açık biçimde betimlenir. Devamında yapılan betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden sonuç ilişkileri irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2001).

2.1. Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu Bursa'da bulunan bazı özel öğretim kurumlarının yöneticileridir. Kurumlar rassal yöntemle seçilmiştir. Çalışmaya Nilüfer ilçesinden altı, Mudanya ilçesinden üç Osmangazi ilçesinden bir Yıldırım ilçesinden bir özel öğretim kurumunun müdürü veya müdür yardımcısı olmak üzere on bir yönetici katılmıştır.

Tablo 1

Çalışma Grubunun Yapısı

Katılımcı No	İlçesi	Okul Düzeyi	Cinsiyeti
1	Nilüfer	İlkokul Ve Ortaokul	Kadın
2	Nilüfer	İlkokul Ve Ortaokul	Erkek
3	Nilüfer	İlkokul Ve Ortaokul	Kadın
4	Nilüfer	İlkokul Ve Ortaokul	Kadın
5	Nilüfer	Lise	Kadın
6	Nilüfer	Lise	Erkek
7	Mudanya	Lise	Erkek
8	Mudanya	Lise	Kadın
9	Mudanya	İlkokul Ve Ortaokul	Erkek
10	Osmangazi	İlkokul Ve Ortaokul	Erkek
11	Yıldırım	İlkokul Ve Ortaokul	Erkek

2.2. Veri Toplama Süreci

Veri toplama aracının geliştirilmesinde önce özel öğretim kurumları ve öğretmen eğitimi ile ilgili alan yazın taranmış ve görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme Formunun geliştirilmesi sürecinde öncelikle özel öğretim kurumları ve öğretmen eğitimi, okullarda verimlilik, eğitim yönetimi ile ilgili alan yazın taranmış, kaynaklardan yararlanılarak ilgili sorular belirlenmiştir. Oluşturulan açık uçlu sorular bir özel öğretim kurumu yöneticisine sorulmuş ve çalışmanın amacına göre anlaşılabilirlik düzeyi test edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan görüşme formunda üç soru yer almıştır:

1. Kurumunuzda çalışan/çalışacak öğretmenlerden beklentiniz nedir?
2. Kurumunuzda çalışan/çalışacak öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimdeki eksiklikleri nelerdir?
3. Hizmet öncesi (Öğretmenlik mesleğine kaynak olan lisans programları) eğitimler hangi konularda olmalıdır?

Çalışmaya katılan on bir özel okul yöneticisinden biriyle sözlü olarak görüşülmüş, on tanesi ise cevaplarını yazılı olarak vermişlerdir. Değerlendirme yapabilmek için her bir katılımcıya bir sıra kodu verilmiştir. Okul yöneticileriyle Mart-Mayıs 2013'de görüşülmüştür.

Verilen cevaplar iki ana tema ile değerlendirilmiştir. Bunlar "Özel okul yöneticilerinin öğretmenlerden/öğretmen adaylarından beklediği nitelikler nelerdir?" ve "Özel okul yöneticilerinin öğretmenlerin/öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimle ilgili gördüğü eksiklikler nelerdir?" Araştırmaya katılan yöneticilerin görüşleri her temada üç ana konu grubu olarak kodlanmıştır. Bunlar tutum ve davranışlar, mesleki uygulama ve beceriler, rehberliktir.

3. Bulgular

3.1. Özel Okul Yöneticilerine Göre Öğretmen ve Öğretmen Adaylarında Olması Gereken Nitelikler

3.1.1. Tutum ve Davranışlar

- NİE2: Şahsiyeti ile öğrenci üzerinde saygı uyandırıp etkileyecek, çocuğun eksiklerini önemseyecek, ihtiyaçlarıyla ilgilenen, rehberlik yapacak, sevgilerini kazanacak, şefkat yolu ile disiplin sağlayacak öğretmen talep edilmektedir.
- NLE6: Devlet okulunda okul yöneticiliği yaptım. Öğretmenler yapılacak çalışmalarda istekli değiller, okul içinde ders dışı etkinlikler, kulüp çalışmaları, yarışmalar, proje çalışmaları, rehberlik faaliyetleri vb. konularda görev almayınca bu tarz görevler belli öğretmenlere kalıyor. Özel okulda çalışacak öğretmen sadece ders anlatmayı yeterli görmemeli.
- MLE7: Alan bilgisi önemli ancak biz zümre çalışmaları ile bu açığı kapatabiliriz. İşbirliğine yatkın olmalı, uyumlu olmalı.
- NLE6: Eğer iki adayın nitelikleri denk ise evli ve çocuğu olanı tercih ederim.

3.1.2. Mesleki Uygulama ve Beceriler

- NLK5: Ulusal ve uluslararası proje ve etkinliklerde tecrübeli olması tercih sebebidir. Tecrübesi olmasa bile ders içi ve dışı etkinliklere açık olmalı, istekli olmalı.
- YİE11: Dersleri farklı etkinliklerle işleyebilmeli, üretken olmalı. Eğitim teknolojilerini kullanabilmeli.

Okul yöneticileri, öğretmenlerinden “ders dışı etkinlikleri” hakkında bilgi sahibi olmaları ve aktif olarak katılmaları gerekliliğini vurgulamış ve istemişlerdir. Bunun için çağın gerektirdiği eğitim teknoloji hakkında bilgi sahibi olmak ve bu teknolojiyi kullanabilmek, ders içi ve ders dışı etkinliklerde bulunmak, aktif olmak gerekli ve de önemlidir.

3.1.3. Rehberlik

- NİK4: Herkesin yaşam tarzı kendini ilgilendirir ancak öğretmen öğrencilere ve velilere rol model olma konumunda olduğu için evrensel değerlere ve toplumun hemfikir olduğu davranış kriterlerine sahip olmalı.

Okul yöneticisi, “rol model” olmanın önemini ve öğretmenlerin eğitim hayatındaki ilk ve en önemli rol modellerden birisi olduğunu vurgulayarak öğretmenin, gerek yaşam tarzı gerekse evrensel değerler ve toplumca uygun kriterlere sahip olmasının önemini belirtmiştir.

3.2. Özel Okul Yöneticilerine Göre Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Hizmet Öncesi Eğitimleriyle İlgili Gördüğü Eksiklikleri

3.2.1. Tutum ve Davranışlar

- NİK3: Özel okullarda çok çeşitli etkinlik ve çalışmalar yapılmaktadır. Toplum karşısında öğretmenlik kutsal bir meslek denirken, birebir ilişkilerde özellikle bayanlar için az çalışırsın, bol tatil yaparsın, evinle, eşinle, çocuklarınla ilgilenirsin algısı oluşturuluyor. Bu algı hizmet öncesinde kırılmalı. Hedef kitlesine faydalı olma bilinci ve meslek sevgisi aşılmalıdır.
- MİE9: Öğrencilerden bir kısmı okuma, yazma, temel matematik becerilerinde yeterliliğe ulaşmadan üst sınıflara geliyorlar. Bu öğrencilere okul kuralları, okul kültürü ve davranış biçimleri benimsetilmiyor. Bazı öğretmenler okul idaresinin takibi olmasa bu konularda çaba göstermiyor. Bu tarz öğretmenlerle yolumuzu ayırıyoruz. Lisans eğitimi esnasında adaylara öğretmenlik bilinci, meslek ahlakı konularında katkı sağlanmalı.
- OİE10: Öğretmenlik mesleğinin tanıtılması, sevdirmesi, bilinç kazandırılması, meslek ahlakının geliştirilmesi konusunda hizmet öncesindeki eksiklik hizmet sürecine de yansımaktadır.
- YİE11: Öğretmenler görev yaptıkları okulun bulunduğu çevreye uyum göstermede sıkıntı yaşayabilmektedir. Ekonomik olarak bir düzeye gelmiş ama geldikleri yörenin kültürünü de devam ettiren velilerimiz olabiliyor. Farklılıklara saygı öğrenilmiş olmalı.
- MLK8: Okulumuzda farklı ülkelerden gelen öğrenciler de var. Çok kültürlülük giderek önem kazanan bir kavramdır. Sektörde, sahada karşılaşılabilecek durumlar en azından kavramsal olarak bilinmeli.

- MİE9: Öğretmen sadece okulda öğretmen değildir. Okul dışında da kurumu temsil eder. Ülkemizin değerlerini ve kültürünü tanımalı.
- NİE2: Takım çalışmasına yatkın olmalı.

Araştırmaya katılan yöneticiler bu bölümde “öğretmenlik” mesleğinin ve tanımının ne olduğunun belirlenmesi, benimsenmesi ve uygunca tanıtılması gerekliliğine vurgu yapmaktadırlar. Öğretmenlerin branşsal bilgi düzeylerinin ve de farkındalık seviyelerinin daha yüksek değerlerde olması ayrıca yöneticiler tarafından istenen önemli özellikler arasında yer almaktadır.

3.2.2. Mesleki Uygulama ve Beceriler

- NİK3: Temel bilgisayar bilgisi, bilgisayar destekli eğitim, öğretim materyali hazırlamada bilgisayar bilgisi konusunda bazen istenilen düzeyde olmayabilmektedirler.
- NİE2: Okulumuzda akıllı tahta kullanılıyor, başka teknolojik eğitim materyalleri var, bir iki günlük eğitimlerle bunların temel kullanım becerisi kazanılabilir. Üniversite öğretim elemanları da bunların kullanımını bilmeyebilir. Sektörden okullarımızdaki yönetici ve öğretmenlerden, hatta teknik destek personellerimizden üniversiteler yardım alabilir.
- NİK1: Okulumuzda Uluslararası Bakalorya eğitim sistemini uyguluyoruz. Farklı eğitim yaklaşımlarını ve diğer sistemlerini öğretmenler hizmet öncesinde tanııyor.
- OİE10: Okul öncesi sınıflarımızda “Reggio Emilia” yaklaşımının okulumuza uyarlanmış bir modelini uyguluyoruz. Alternatif okul modelleri ile ilgili bilgisi olmayan öğretmen adaylarıyla karşılaşılıyor.
- NİK4: Öğretmenler bazı derslerin bilgisine sahip olmakta ancak öğretim yöntemleri konusunda bilgi sahibi olmamaktadırlar.
- NİK3: Sınıf Öğretmenlerinin okutacağı zorunlu ve seçmeli dersler ve rehberlik uygulamaları ile ilgili yeterli eğitim verilmediği ya da bu derslerle ilgili içeriklerini tanıtıcı eğitimlerin olduğu ancak öğretimi ile ilgili yöntem bilgisi ve uygulama yetersizliği gözlemlenmektedir.
- MİE9: Okul öncesinden lise sona kadar özel okullarda Yabancı Dil, Müzik, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi, Drama, Bilişim Teknolojileri ile ilgili vb. ders ve etkinlik derslerimiz bulunmaktadır. Başvuran öğretmenlerimizle yaptığımız görüşmelerde bazı yaş dönemlerinde bu derslerin öğretimi ile ilgili hiç ders almadıklarını söylüyorlar.
- NİK3: Öğretmenimiz hizmet öncesinde müzikle ilgili bazı teorik bilgileri almış ama sınıf düzeylerine uygun hiçbir şarkı öğrenmemiş. Derste kendinden bir şey katamıyor. Ayrıca öze okullarda sınıf gecesi, okuma bayramı, yılsonu gösterisi, belirli gün ve haftalarla ilgili kutlamalar oluyor.
- OİE10: Öğretmenler bazı temel mevzuat bilgileri, ölçme ve değerlendirme formları, zümre çalışmaları vb. konularda göreve başladığı okulda tecrübeli branş öğretmeni yoksa problemler yaşayabilmektedir.
- NİE2: Öğrencilerin yaş grupları, gelişim özellikleri konusunda ve branşının öğretim yöntemleri konusunda daha fazla bilgilendirmeye ihtiyaç vardır.
- YİE11: Bir velimiz şehir merkezlerinde görev almak amacıyla bazı öğretmenlerin rahatı için özel eğitim sınıflarını tercih ettiğini, çocuğunu yıllardır özel eğitime gönderdiğini rahat öğretmenlerden dolayı çocuğun hiçbir ilerleme göstermediğini, bu yüzden özel okulu tercih ettiğini söyledi. Kaynaştırma öğrencisi olarak aldık. Özellikle Fen Edebiyat Fakültesi mezunu öğretmenler çocukların seviyesine inmiyor, sürekli bilgi yüklemeyi tercih ediyorlar. Fen Edebiyat Fakültesi mezunu arkadaşımız hayatında “kaynaştırma” tabiri duymamış. Bir çaba da göstermedi.
- NİK3: Serbest zaman etkinlikleri programında belirtilen becerilere öğretmenler sahip değiller.
- NİE2: Sosyal faaliyetler, kulüp faaliyetleri konusunda daha fazla bilgilendirme ve becerili öğretmenlere ihtiyaç vardır.
- NLK5: Özel okul proje ve etkinlikleriyle öne çıkar. Ulusal ve uluslararası proje ve etkinliklerden haberdar olmalı
- NİE2: Öğretmenlerimize yabancı eğitimcilerden eğitimler aldırıyoruz, okulumuzda yabancı öğretmenlerde çalıştırıyoruz. Öğretmenimiz seminerleri takip edebilmeli ve yabancı öğretmenlerle iletişim kurabilmeli. Ayrıca öğretmen nitelikleriyle öğrencinin gerisinde kalmamalı.
- MLE7: Yatılı okullarda gıda sağlığına uygunluk (hijyen), temizlik, sevk ve idare konularında bilgi sahibi olunması gerekiyor.

- NLE6i: Ayrıca ileride yönetici pozisyonuna gelecek idarecinin yönetim ve organizasyon, mali disiplin gibi konularda alt yapısı olması beklenmektedir.

Öğretmenlerin alan bilgilerinin yüksek seviyede olmasının yanı sıra farklı eğitim metodoloji ve uygulamalarına da açık ve benimseyen bir bakış açısına sahip olmaları idareciler tarafından istenen ve beklenen bir özelliktir. Öğretmenlerin “çok yönlü” olması çoğu yönetici tarafından “olmazsa olmaz” istekler çerçevesinde yer almaktadır.

3.2.3. Rehberlik

- OİE10: Günümüzde öğrenciler öğrenmeye karşı istekli değil, pek çoğunun ilgileri dağınık, ailesi ile iletişimi zayıf, aileden gerekli eğitimi almamış, basın yayın yoluyla bilinçaltılarında farklı oluşumlar sonucu genel görgü kurallarını içselleştirememiş öğrenciler var, öğretmen-öğrenci ilişkilerinde sıkıntıya sebep oluyor. Öğrencilere rehberlik götürmede uygun yöntem ve teknikleri kullanmada eksiklikler mevcuttur.
- NİK3:Üstün zekâlı, kaynaştırma eğitimi alan, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu olan, başarılı, öğrenme güçlüğü çeken, özel yetenekleri ve farklı özellikleri olan öğrencilere bireysel eğitim verme, uygun yaklaşım oluşturmada problemler yaşanabiliyor.
- MLK8: Öğretmenlerde rol model oluşturacak davranış biçimleri geliştirilmesine ihtiyaç var.
- YİE11: Bazı olumsuzluklar ailelerden kaynaklanmaktadır. Öğretmenlerin çocuk ve ergen gelişimi, özellikleri, çocuk ve ergenlerle iletişim konusunda aileleri de bilinçlendirmesine ihtiyaç var.
- NLK5: Bazı davranış bozukluklarının tanınması ve çözümü noktasında bilgiye ihtiyaç var.

Yöneticiler, öğretmenlerin problem çözümünün ilk basamağı olan problemi saptama ve tanılamada aile ve çevre faktörünün bilincinde olmasını vurgulamaktadır. Dersle ilgili alakasını kaybeden ya da hiperaktif olarak derse katılan öğrencilerin yönetimi ve sınıfla kaynaştırılmasında öğretmenlere düşen görevin yüksek ve yoğun olduğu yöneticiler tarafından vurgulanmıştır.

4. Sonuçlar ve Öneriler

4.1. Sonuçlar

Bu araştırma ile şu sonuçlara ulaşılmıştır: Öğretmenlerden rol model olmaları beklenmektedir. Mesleğini sevme, mesleğin gereklerini yerine getirmede isteklilik konusunda sorunlar vardır. Lisans döneminde bu bilincin kazandırılması gerekmektedir. Hitap edilen kitleye sadece bilgi verilmesi yeterli görülmemektedir. Hizmet öncesi farklı yerleşim yerlerinin özelliklerinin tanınmasına ihtiyaç vardır. Öğretmenlerin hizmet öncesinde öğretim yöntemlerini daha iyi tanımaları ve daha fazla uygulama yapmaları gerekir. Okullarda ortaya çıkan gelişmelerin üniversite öğretim elemanlarınca da takip edilmesi ve programların buna göre güncellenmesi sektör temsilcilerince beklenmektedir. Yaşam boyu öğrenme kapsamında her yaş düzeyinin gelişimi ve eğitimi konusunda daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Farklı eğitim yaklaşımlarının tanınmasına ihtiyaç vardır. Rehberlik hizmetleri ve ders dışı etkinlikler tüm kurumlarca önemsenmekte ve öğretmenlerin hazırbulunuşluk düzeyi yeterli görülmemektedir.

Resmi okullar kadar özel okulların da beklentileri ve ihtiyaçlarına göre öğretmen yetiştiren kurumların programında düzenlemeler yapılmalıdır. Ders veren öğretim elemanı okulların zorunlu ve seçmeli derslerinin öğretim programlarını (müfredat) tanımalıdır. Milli Eğitim sistemindeki gelişmeleri takip etmelidir. Öğretim elemanları genel kültür düzeyinde de olsa resmi ve özel kurum yetkilileri ile temas kurup sektördeki uygulamaları tanımalıdır. Akçamete üniversite öğretim elemanlarının kendini geliştirme boyutu üstünde durarak, üniversitelerde “sürekli eğitim”, “yaşam boyu öğrenme” merkezlerinin kurulmasını, bu merkezlerin öğretim elemanlarının öğretici yeterliliklerinin geliştirilmesine, yeni eğitim ve iletişim teknolojilerinin kazandırılmasında, alanla ilgili gelişmelerin incelenmesinde, öğretim elemanlarının gelişimine katkı sağlamasını önermektedir (2007). Eyüpoğlu bir üniversiteden örnek vererek; bu üniversitenin yoğun yabancı dil ve teknoloji eğitimi verdiğini, birinci sınıftan itibaren zorunlu okul uygulamaları yaptırıldığını, öğretim üyelerinin yoğun rehberlik ve

geribildirim uygulamaları olduğunu belirtmişlerdir. Mesleğe başladıktan sonra A.B.D. ve Kanada'da olduğu gibi öğretmenlerin beş yıl içinde belli bir saat hizmet içi eğitime tabii tutulması gerektiğini, bu şartları nitelik ve nicelik yönünden yerine getiremeyen öğretmenlerin mesleğe ara vererek eğitimlerini tamamlamasını önermektedir (Eyüpoğlu, 2007). Yaşar çalışmasında öğretmen ve araştırma görevlilerinden oluşan lisansüstü öğrencilerinden oluşan katılımcılar öğretmenlerin akademik sorunlarına ilişkin görüşlerini sormuş ve aşağıdaki görüşleri dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitim sürecinde istenilen biçimde yetişmemiş olması, eğitim öğretim hizmetlerini yürütürken kendilerine akademik rehberlik hizmetlerinin yeterince verilmemesi, mesleki gelişim olanaklarının sınırlı olması, hizmet içi eğitim gereksinimlerinin yeterli olarak karşılanamaması, kendi alanlarında uzman olmayan denetçiler tarafından denetlenmesi, eğitim kurumlarında, öğrencilerin ergenlik dönemi gelişim özellikleri ile ilgili konularda çeşitli sorunlarla karşılaşmasıdır (Yaşar, 2007). Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimi ve öğrencilerin gelişim özellikleri ile ilgili bulgular da bu doğrultudadır.

4.2. Öneriler

Öğretmenin alanının öğretim programını ve okutacağı derslerin yaş ve sınıf düzeylerine uygun öğretim yöntemlerini bilmesi önemlidir. Birden fazla dersi okutacaksa (örneğin sınıf öğretmeni) ilgili derse yönelik en az bir dönem bilgi ve beceri kazandırma, bir dönem de ilgili derslerin öğretim yöntemleri ve uygulamaları olmalıdır. Alana ait konu teorik olarak anlatılıyorsa bir sonraki hafta öğrenci ders planı hazırlamalı ve sınıfta kısa sunum yapmalıdır ve öğretim elemanı ile sınıf arkadaşlarınca değerlendirilmelidir. Özel okullarda sistemin elverdiği ölçüde Uluslararası Bakalorya, Montessori, Reggio Emilia vb. alternatif okul yaklaşımları da uygulanmaktadır. Farklı eğitim yaklaşımları, alternatif okul modelleri tanıtılmalıdır. Bu tarz okullarda görev yapan idareci ve öğretmenler derslere davet edilmelidir. Bilgisayar dersleri temel bilgisayar bilgisi kazandırırken, bilgisayar destekli eğitim dersi konularak o ders için materyal hazırlamada kullanılacak bilgisayar programları tanıtılmalı, varsa okullarda kullanılabilecek yazılımlardan da haberdar edilmelidir. Bütün eğitimlerin eğitim fakültesi çatısı altında yaptırılması şart değildir. Kültürel, sosyal, sportif beceriler, yabancı dil edinimi halk eğitim merkezleri ve belediyelerin yaygın eğitim programları ile işbirliğiyle hizmet öncesi kazandırılmalıdır. Örneğin Bursa' da BUSMEK; OSMEK vb. pek çok yaygın eğitim kurumunda çok çeşitli kurslar mevcuttur. Bu kurslar ücretsiz olarak sunulmaktadır. Ünal ve Hakaryan'ın (2002) yaptığı çalışmada öğretmenlerin en çok yabancı dil öğrenme, bilgisayar ve benzeri yeni teknolojileri kullanmayı ve bilgiye erişme becerilerini edinmeyi istedikleri belirlenmiştir. Günümüz okullarında öğrenciler çeşitli nedenlerden dolayı okula ve öğrenmeye karşı olumsuz tutum geliştirmişlerdir. Alan bilgisi çok önemli olmakla birlikte çeşitli yazılı, sesli, görüntülü, etkileşimli yardımcı ders kaynakları öğretmenin bilgiye ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Etkili sınıf yönetimi, istenmeyen davranışları önlemek, çözüm bulmak dersin öğretiminden daha önemli bir konu haline gelmiştir. Sınıfta istenmeyen davranışlar, öğretmen ve diğer öğrencileri sıkıntıya sokmaktadır (Tertemiz, 2006). Ayrıca, bu davranışlar pek çok sıkıntılara da neden olmaktadır. (Yüksel, 2005). Öğretmen-öğrenci iletişimde karşılaşılabilecek sorunlar teorik bilgilerin yanında örnek olay yöntemi ile lisans döneminde öğrenciye etkili iletişim becerileri kazandırılmalı, onun meslek hayatında az sıkıntı yaşaması sağlanmalıdır. Öğretmenin karşısında tek tip öğrenci modeli yoktur. Üstün zekâlıların eğitimi, kaynaştırma eğitimi, dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu, öğrenme zorluğu, davranış bozukluğu, özel eğitim ve yetenek geliştirme vb. konular öğretim programında yer almalıdır. Çocuk, ergen, yetişkin gelişim dönemleri ve özellikleri çok iyi tanıtılmalıdır. Öğretmenlerin öğrencilere akademik bilgi ile beraber sağlıklı ve dengeli kişiler olarak yetişmelerine yardımcı olacak bilgiler de vermeleridir. Bu nedenle okulda görev yapan tüm öğretmenler öğrencilerin gelişimine destek olmalıdır (Öcal, 2004). Sınıf rehber öğretmenliği çalışmaları örnek olay yöntemiyle öğretmen adayına tanıtılmalıdır. Sınıf düzeylerine göre rehberlik çerçeve planında yer alan kazanımlar ve etkinlikler tanıtılmalıdır. Ailelere yönelik çalışmalar da tanıtılmalıdır.

Öğretmenlik bilinci ve sevgisi kazandırılmalıdır. Öğretmen adayının kendine, öğrencilerine, kurumuna ve topluma olan görevleri tanıtılmalıdır. Duyuşsal kazanımların bilimsel olup olmadığı tartışılabilir ancak mesleki olarak kazanımların elde edilmesi gereklidir. Türkiye'nin farklı bölgeleri, yerel kültürler, şehirlerin sosyolojik özellikleri öğrencilere tanıtılmalıdır. Öğretmenlik uygulaması iki farklı okulda yaptırılmalıdır. Bu okullardan biri merkezde, gözde bir okul olurken diğeri şehirlerin biraz daha kenar semtinde olmalıdır. Özel okullar yalnızca şehrin gelişmiş bölgelerinde yer almıyor. İç ve dış göç yoluyla oluşmuş mahallelerde de özel okullar açılmaya başladı. Çok kültürlü ortamlar giderek artmaktadır. Mezunlar yurtçinde ve yurtdışında uyum sorunu yaşamayacak şekilde eğitim almalıdır. Hizmet

öncesinde öğretmen adayının işbirliğini öğrenmesi ve diğer olumlu katkılarından dolayı eğitim fakültelerinde uygulanmakta olan “Topluma Hizmet Uygulamaları” dersi uygulanmaya devam edilmelidir.

Bazı okullarda öğretmenlere çok düşük ücretler ödenmektedir. Çalışma saatleri çok uzundur. Özel okullarda çeşitli hizmet içi eğitimler verilse de, lisansüstü eğitimlere çok az özel okul izin vermektedir. Lisansüstü giriş sınavlarında ALES, yabancı dil, diploma notu vb. ölçütlerin puanları yüksek olsa bile öğretmenlere mülakatlarda düşük puan verilmekte, üniversite personeline yüksek puanlar verilmektedir. Lisansüstü derslerinde dersi veren öğretim elemanı ve dersi takip eden öğrenci sektörü tanımamakta ve dersler teorik çerçevede geçmektedir. Oysa özel okul öğretmenleri lisansüstü derslere de önemli katkılar sağlayacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığınca “Öğretmen Yeterlikleri” çalışması yapılmıştır. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri 6 yeterlik alanı, 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesinden oluşmaktadır. 6 yeterlik alanı Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim, Öğrenciyi Tanıma, Öğrenme ve Öğretme Süreci, Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme, Okul-Aile ve Toplum İlişkileri, Program ve İçerik Bilgisi şeklindedir. (<http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html>) Ayrıca derslere göre de öğretmen yeterlikleri hazırlanmıştır. Özel okul yöneticilerinin olduğu gibi toplumun değişik kesimlerinin öğretmenlerden beklentileri vardır. Bir öğretmen geçmiş yıllarda öğrendiği bilgi ve becerileri gelecekte kullanacağı düşünülen öğrencilerle paylaşmaktadır. Bu durumda kaynak ve alıcı arasında on yıllara varan farklar ortaya çıkmaktadır. Öğretmen yetiştiren kurumlar hem bugünün hem de geleceğin ihtiyaçlarını göz önüne alarak planlama yapmalıdır.

Kaynaklar

- Akçamete, G. (2007). Eğitim fakülteleri ve öğretmen eğitimi, okul öncesi eğitimi ve öğretmen eğitimi sempozyumu. Antalya: Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği.
- Akhan, A., (2009). Velilerin özel ilköğretim okullarından beklentileri ve beklentilerinin karşılanma düzeyleri (İstanbul Avrupa Yakası örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Aksoy E. & Gözütok D. (2014). Amerika birleşik devletleri, finlandiya, singapur ve türkiye’de öğretmen eğitimindeki dönüşümler. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 13(25), 23-46.
- Arslan, S. & Özpınar, İ. (2008). Öğretmen nitelikleri: ilköğretim programlarının beklentileri ve eğitim fakültelerinin kazandırdıkları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(1), 38-63.
- Aslı, Y. (2005). İlköğretim I. kademe 1., 2. ve 3. Sınıflarda istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen gözlem ve görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Çetin, Ş. (2001). İdeal öğretmen üzerine bir araştırma. *Millî Eğitim Dergisi*, (149).
- Demirci, K., Taşkın, E. & Yuca, U. (2006). Öğrenen örgüt/pazarlama yönelimli öğrenen okul boyutlarının analizi: kütahya ili özel eğitim kurumları uygulaması. *Akademik Bakış*, (9).
- Erakkuş, Ö. (2002). Rehberliğe dayalı sistemde eğitim verimini arttırmak, 2000’li yıllarda lise eğitimine çağdaş yaklaşımlar sempozyumu. İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Erakkuş, Ö. (2004). Eğitim kurumlarında yönetici ve öğretmenlerin, kişisel gelişim düzeylerindeki artışın öğrenci verimliliğine artışın öğrenci verimliliğine etkisi ve bir uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Kütahya.
- Eyüpoğlu, R. (2007). Açılış konuşmaları, okul öncesi eğitimi ve öğretmen eğitimi sempozyumu. Antalya: Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği.
- Gülcecal, E. (2012). İlköğretim okullarında hizmet kalitesinin veli görüşlerine göre ölçülmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Eskişehir.
- <http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html>
- Işık, A., Çiltas, A. & Baş, F. (2010). Öğretmen yetiştirme ve öğretmenlik mesleği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1), 53-62.
- İşlek D. & Baskan G. (2014). The reconstructions at pre-service teacher training systems in turkey (1998-2012), 5th World Conference on Educational Sciences - WCES 2013 Procedia - Social and Behavioral Sciences 116, 4660 – 4664
- Kazu İ. & Eroğlu M. (2013). Öğretmen eğitiminde niteliğin artırılmasına yönelik nitel bir çalışma. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(2), 489-505
- Kösterelioğlu İ., Demir F., Özgürler S., Ayra M., Karaman, H. & Cansız Y. (2014) Sınıf öğretmeni adaylarının lisans eğitimlerinin özel alan yeterliklerini kazandırmasına yönelik görüşler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (31), 668-674.
- Nohutçu, A. (1999). Velilerin Özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve özel okulların reklam stratejileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Numanoğlu, G. (1999). Bilgi toplumu- eğitim- yeni kimlikler ıı, bilgi toplumu ve eğitimde yeni kimlikler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (32), 346-347.
- Öcal, M. (2004). *Eğitimde rehberlik*. Bursa: Düşünce Kitabevi.
- Parlar, H. (2006). Velilerin özel okul tercihlerini etkileyen faktörler ve özel okulların durumu: Kahramanmaraş örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi İstanbul.
- Tertemiz, N. (2006). *Sınıf yönetimi ve disiplin*. L. Küçükahmet (Ed.) *Sınıf yönetimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Uzun S., Paliç G. & Akdeniz A. (2013) Fen ve teknoloji öğretmenlerinin profesyonel öğretmenliğe ilişkin algıları. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 128-145.
- Ünal, S. & Hakaryan, B. (2002), Bilgi toplumu sürecinde öğretmenlerin edinmek istedikleri yeterlilikler meslek liselerinde yapılan bir araştırma. 2000'li Yıllarda Lise Eğitime Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyum Bildirileri, İstanbul.
- Yaşar, Ş. (2007). Okul öncesinden orta öğretime öğretmen sorunları: ekonomik, akademik ve sosyal sorunlar paneli, Okul Öncesi Eğitimi ve Öğretmen Eğitimi Sempozyumu, Antalya: Türkiye Özel Okullar Birliği Derneği.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2001). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.